

NOTAT

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Miljøstyrelsen

Virksomheder
Ref. JA/YVKOR
Den 27. november 2020

Tidsplan for gyldighedsvurdering af eksisterende havbrug - forsinkelse i arbejdet med habitatkonsekvensvurderinger

Problemstilling

Miljøstyrelsens seneste plan for gyldighedsvurderinger af eksisterende havbrugs placeringstilladelser, blev forelagt udvalget den 29. september 2020 sammen med en tids- og aktivitetsplan (MOF 2019-20 Alm. del Bilag 766).

Vanskeligheder knyttet til afslutningen af EU-udbuddet af rammeaftale om udarbejdelse af habitatkonsekvensvurderinger har forsinket igangsættelsen af disse yderligere en måned i forhold til det oplyste. Hertil kommer, at konsulentens forslag til feltundersøgelser vil forsinke gennemførelsen af habitatkonsekvensvurderingerne i en grad, som kan få betydning for den endelige færdiggørelse af gyldighedsvurderinger af de eksisterende havbrugs placeringstilladelser.

Baggrund

Forud for orienteringen af udvalget var EU-udbuddet af rammeaftalen for udarbejdelse af konsekvensvurderinger af eksisterende havbrug blevet forsinket som følge af uantagelige bud, hvilket havde resulteret i overgang til en såkaldt forhandling. Departementet blev på den baggrund informeret om, at udbudsprocessen ville blive forsinket ca. en måned, men at Miljøstyrelsen havde tilrettelagt arbejdet sådan, at konsekvensvurderingerne kunne igangsættes umiddelbart efter rammeaftalens indgåelse.

Det var på den baggrund Miljøstyrelsen udarbejdede den tids- og aktivitetsplan, som indgik i materialet til udvalget af 29. september.

Af tidsplanen fremgik det, at habitatkonsekvensvurderingerne ville blive gennemført i perioden fra september 2020 til udgangen af februar 2022 og at *"sagsbehandlingen vil foregå successivt og endelig færdigbehandling af de enkelte havbrugssager forventes løbende frem til primo 2022"*.

Det viste sig imidlertid, at vurderingen af de indkomne bud tog længere tid end først antaget, hvilket forsinkede udpegningen af udbuddets vinder yderligere en måned. Tildelingsbrevet blev sendt den 13. oktober 2020, og umiddelbart efter afslutningen af stand still perioden blev rammeaftalen fremsendt til underskrift den 27. oktober, og konsulenten blev, efter at aftalen var indgået, anmodet om at fremsende tilbud på første delleverance til de første fem habitatkonsekvensvurderinger den 29. oktober 2020. Styrelsen modtog konsulentens tilbud den 16. november og indgik kontrakt herom den 18. november 2020.

Konsulentens tilbud indeholdt oprindeligt muligheden for at udføre feltarbejde i sensommeren-efteråret 2020, men eftersom opgaven først er blevet igangsat i november 2020, er vinduet for feltarbejde lukket for 2020, bl.a. fordi havbrugene ikke er i produktion i det sene efterår. Konsulenten

vurderer, at man med en habitatkonsekvensvurdering der udelukkende er baseret på modellering og uden feltarbejde, risikerer ikke at have et tilstrækkeligt grundlag for at vurdere eventuel skade på internationale naturbeskyttelsesområder. Dette skyldes, at feltundersøgelserne har til formål at verificere de modeller, som skal danne grundlag for vurdering af havbrugenes påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder. Feltundersøgelserne skal desuden bidrage til identifikation af worst case for havbrugenes påvirkninger. Feltundersøgelserne skal nødvendigvis gennemføres inden for havbrugenes produktionsperiode i april – november og med denne model for opgaveløsningen vil de første fem habitatkonsekvensvurderinger, som er igangsat på nuværende tidspunkt, tidligst kunne afsluttes i efteråret 2021.

Status for arbejdet

Seks havbrug har på nuværende tidspunkt fået meddelt endelig afgørelse om udløb af placeringstilladelse. Heraf er der igangsat habitatkonsekvensvurderinger for de fem. Ét havbrug har modtaget meddelelse om, at Miljøstyrelsen anser havbrugets placeringstilladelse for gyldig, mens yderligere seks havbrug har haft udkast til afgørelse om retlig mangel i placeringstilladelsen i høring. Syv havbrugs placeringstilladelser er endnu ikke vurderet.

I takt med fremdriften, bliver der løbende igangsat yderligere habitatkonsekvensvurderinger, som tilsvarende vil skulle verificeres af feltundersøgelser. I det omfang der er havbrug, for hvilke feltundersøgelserne ikke kan gennemføres i forbindelse med produktionssæsonen 2021, kan konsekvensen blive, at nogle feltundersøgelser må afvente produktionssæsonen 2022, hvorved den endelige afslutning af samtlige gyldighedsvurderinger vil blive forsinket i forhold til den tidligere oplyste tidsplan.

Feltundersøgelsesernes betydning

Miljøstyrelsen har kun kendskab til én habitatkonsekvensvurdering på havbrugsområdet, som er blevet behandlet af klagenævnet, nemlig konsekvensvurderingen udarbejdet i forbindelse med Miljøstyrelsens miljøgodkendelse og VVM-tilladelse til etablering af et havbrug syd for Endelave af 9. maj 2014. Tilladelse blev ophævet af klagenævnet, idet nævnet ikke fandt, at habitatkonsekvensvurderingen på tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag dokumenterede, at etablering af Endelave Havbrug ikke kunne skade Natura 2000-område nr. 56. Klagenævnet påpegede en række mangler ved habitatkonsekvensvurderingen, herunder manglende verifikation af modellen og vurdering af worst case.

For et eksisterende anlæg, vil denne verifikation og identifikationer af worst case kunne baseres på feltdata indsamlet i forbindelse med det konkrete havbrugs produktion, og Miljøstyrelsens konsulent anbefaler, at dette udnyttes for at opnå den bedst mulige modellering og dermed vurdering af havbrugenes eventuelle påvirkning af Natura 2000 områder.

På den baggrund finder styrelsen, at habitatkonsekvensvurderingerne skal omfatte verifikation af modellerne og identificering af worst-case på baggrund af feltundersøgelser i tilknytning til de aktuelle havbrug i produktionsperioden.

Det vil medføre, at de første habitatkonsekvensvurderinger afsluttes ca. 1/2 år senere end oprindeligt forventet. Hertil kommer, at der er betydelig risiko for, at gyldighedsvurderingerne samlet set også bliver forsinkede, idet det er sandsynligt, at der vil være et mindre antal havbrug, for hvilke habitatkonsekvensvurderingerne må afvente feltundersøgelser i havbrugssæsonen 2022.